

Giftmördare går igen – på teaterscenen

BLT • TISDAG
4 september 2012

NORJE

Giftmördarna Bengta och Bollman lyckades så när komma undan rättvisan, men den hann till slut ikapp och tinget i Norje dömde dem till döden.

I morgon har dramatiseringen av rättegången premiär i just den sal där deras öde beseglades för 159 år sedan.

Om det inte hade varit för en hundvalp skulle mordet i Farabol på den gravt alkoholiserade gårdsägaren Sven Olsson och den blott två år gamla dottern Hanna med stor sannolikhet aldrig ha uppdagats, men resterna av det förgiftade barnets sista måltid hamnade i en matskål på golvet och ett par timmar senare var även hunden död.

Förbjuden relation

Sammanträffandet uppmärksammades av en skraddare och sedan rullades den grymma historien upp. Fruin i huset och flickans moder, Bengta Svensdotter, och hennes älskare, båtsman Håkan Jönsson Bollman, hade röjt hindrena för deras förbjudna relation ur vägen – med arenik.

– Det är fortfarande en känd sak här i bygden. Så sent som när jag var barn träffade jag en man vars far hade varit med vid avrättningarna på Galgbacken i Pukavik, säger Jan Sonesson, ordförande Ysane-Norje Hembygdsförening.

Premiär i morgon

Rättegången som föranledde att bödeln fick uträtta sitt blodiga värv ägde rum i Norje Tingshus, som numera är hembygdsgård. Jan Sonesson och de andra medlemmarna har länge velat se en dramatisering av tingsförhandlingarna i just denna sal. I morgon är det äntligen premiär.

– De som kommer får

Foto: ADAM SONESS

Ensemble. Den historiska rättegången mot giftmördarna Bengta Svensdotter och Håkan Jönsson Bollman blir teater i just den sal där deras dödsdom avkunnades 1853. Maya Göransson, Emil Olsson, huvudrollsinnehavaren Emmy Bergman och de andra skådespelarna är redo för morgondagens premiär i Norjes gamla tingshus, som numera är hembygdsgård.

PLÅGSAM AVRÄTTNING FICK EFTERSPEL

■ Avrättningen av Håkan Jönsson Bollman blev allt annat än smärtfri. Bödeln missade grovt med bilen.

Händelsen fick stor betydelse i den uppblåsande debatten om dödsstraffet.

Av kontraktsposten Cervin Steenhoffs anteckningar framgår det att Bengta Svensdotters liv ändades med ett välriktat hugg: "Hon lade sig stilla ned och som man afbryter ett blomster war hon i en blick flyttad, det hoppas jag,

för Jesu skull, till Guds Paradis".

För kumpanen Bollman blev det värre. Ett annat vittnesmål gör gällande att första försöket tog i axeln, varpå han vred sig i smärta och hamnade på rygg.

Nästa gång bilen föll träffades han därför i ansiktet. Vad som sedan hände är oklart. Enligt en källa skiljdes huvudet från kroppen i och med det tredje hugget, medan en annan säger att bödeln tog en kniv och

skar halsen av den dödsdömde.

Oavsett vilket väckte den plågsamma och utdragna halshugningen uppmärksamhet. Ett drygt decennium senare togs beslut om ny, mildare, strafflagstiftning och Bollmans öde nämndes som avskräckande exempel i förarbetet.

Giftmördarnas avrättningar blev de sista som skedde offentligt i Blekinge. Sista fängelseavrättningen skedde så

sent som 1900, då rånmördaren Julius Sallrot slutade sina dagar i Karlskronas länsfängelse. Ytterligare två personer avrättades samma år. Därefter dröjde det till 1910 innan Anders Ander, som sista dödsdömda i Sverige, giljotinerades på Långholmens fängelse i Stockholm.

Källa: Ysane-Norje Hembygdsförening, Blekinge museum och wikipedia

verkligen uppleva historiens vingslag, konstaterar Sören Fohlström, som spelar domaren.

Manus och regi står

Mikael Norlin för. Han har även samlat ensemblen, som är en blandning av professionella och amatörer i olika åldrar. Huvud-

rollerna som Bengta och Bollman innehas av Emmy Bergman och Daniel Hansson.

Niklas Jersblad [text]
0456-788 43
niklas.jersblad@blt.se

